

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З КУЛАЧНОГО БОЮ В ДАВНЬОГРЕЦЬКОМУ СВІТІ

**Вероніка ЛАХМАН,
Оксана ГРЕЧАНЮК**

*Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, Україна,
e-mail: Nika_judo.93@ukr.net; grecha@ukr.net*

Вступ. Праобразом сучасного боксу є античний кулачний бій, відомості про початки якого трапляються з II тисячоліття до н. е. в крито-мікенській цивілізації [7, 8]. Дослідження давніх одноборств розпочалися з кінця XIX ст., проте до сьогодні залишається низка нерозкритих і спірних моментів у цій тематиці.

Мета – визначити основні правила проведення змагальної діяльності з кулачного бою в давньогрецькому світі.

Методи: використано загальнонаукові та історичні методи дослідження. Джерельну базу дослідження становили твори античних авторів, папіруси, лапідарні та нумізматичні знахідки, пам'ятки античного образотворчого мистецтва.

Результати і висновки. Змагання з давньогрецьких одноборств проводились в частині стадіону скамма [1, 5]. Перед початком ігор атлети проходили обов'язкову перевірку та реєстрацію [2, 8]. Жеребкуванням атлетів розбивали на пари (проводилося в кожному колі змагань аж до фіналу) [1, 3, 6]. Не існувало вагових категорій, але були дві або три вікові [1, 6]. Атлетів, які запізнилися, до участі в змаганнях не допускали. Було заборонено на змаганнях вбивати суперника навмисно чи з необережності, намагатися підкупити суддів, залякувати чи підкупляти суперників [1].

Правила античного кулачного бою започаткував Ономаст із Смірни – перший олімпіонік у цьому виді агоністики [4, 8, 9]. У кулачному бою не було рингу. У разі потреби за допомогою спеціального огороження, що мало назву «драбина», судді обмежували змагальний майданчик [4, 8, 9]. Античний кулачний бій не мав раундів. При потребі суддя за взаємною згодою атлетів міг призупинити поєдинок і назначити короткочасний відпочинок [2, 4, 8, 9]. Поєдинок не обмежувався в часі [4]. Для перемоги необхідно було відправити суперника в нокаут або добитися добровільної здачі суперника [2, 4, 7, 9]. Якщо бій впродовж тривалого часу був безрезультативним, то за рішенням судді атлети почергово вдаряли нерухомого суперника [4]. Клінч був заборонений [4, 7, 8]. Було заборонено виконувати борцівські прийоми, використовувати покриття для рук у вигляді цест і захищати голову шкіряним шоломом (окрім юнаків) [7]. Дозволено завдавати удари не тільки кулаком, але і відкритою долонею, виключно удари в голову і шию, усі удари по тілу були заборонені [4].

Ключові слова: давньогрецький світ, кулачний бій, правила поєдинків, ігри.

Список літератури

1. Шанин Ю. В. Олимпия. История античного атлетизма / Ю. В. Шанин. – Санкт-Петербург : Алетей, 2001. – 191 с.
2. Янзина Е. В. Античные спортивные единоборства в терминологическом, практическом и общекультурном аспектах [Электронный ресурс] : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.14 / Е. В. Янзина. – Москва, 2003. – 291 с.
3. Arvanitis J. Pankration: The Unchained Combat Sport of Ancient Greece / J. Arvanitis. – Colorado : Paladin Press, 2015. – 161 p.

4. Gardiner E. N. Athletics of the ancient world/E. N. Gardiner. – Oxford : At the clarendon press, 1930. – 246 p.
5. Harris H. A. Greek athletes and athletics / H. A. Harris. – London: Hutchinson & CO, 1964. – 244 p.
6. Matsaridis C. Historical presentation of pankration from antiquity to its modern rebirth [Electronic resource]/Matsaridis C., Access mode: <http://www.interestjournals.org/full-articles/historical-presentation-of-pankration-from-antiquity-to-its-modern-rebirth.pdf?view=inline>
7. Plummer M. D. Athletics and games of the ancient greeks / Plummer M. D. – Cambridge : Lombard & Caustic, Printers, 1898. – 61 p.
8. Poliakoff M. B. Combat sports in the ancient world: competition, violence and culture / M. B. Poliakoff. – New Haven and London: Yale University Press, 1987. – 202 p.
9. Sweet W. E. Sport and recreation in ancient Greece. A Sourcebook with Translations / W. E. Sweet. – New York : Oxford University Press, 1987. – 281 p.